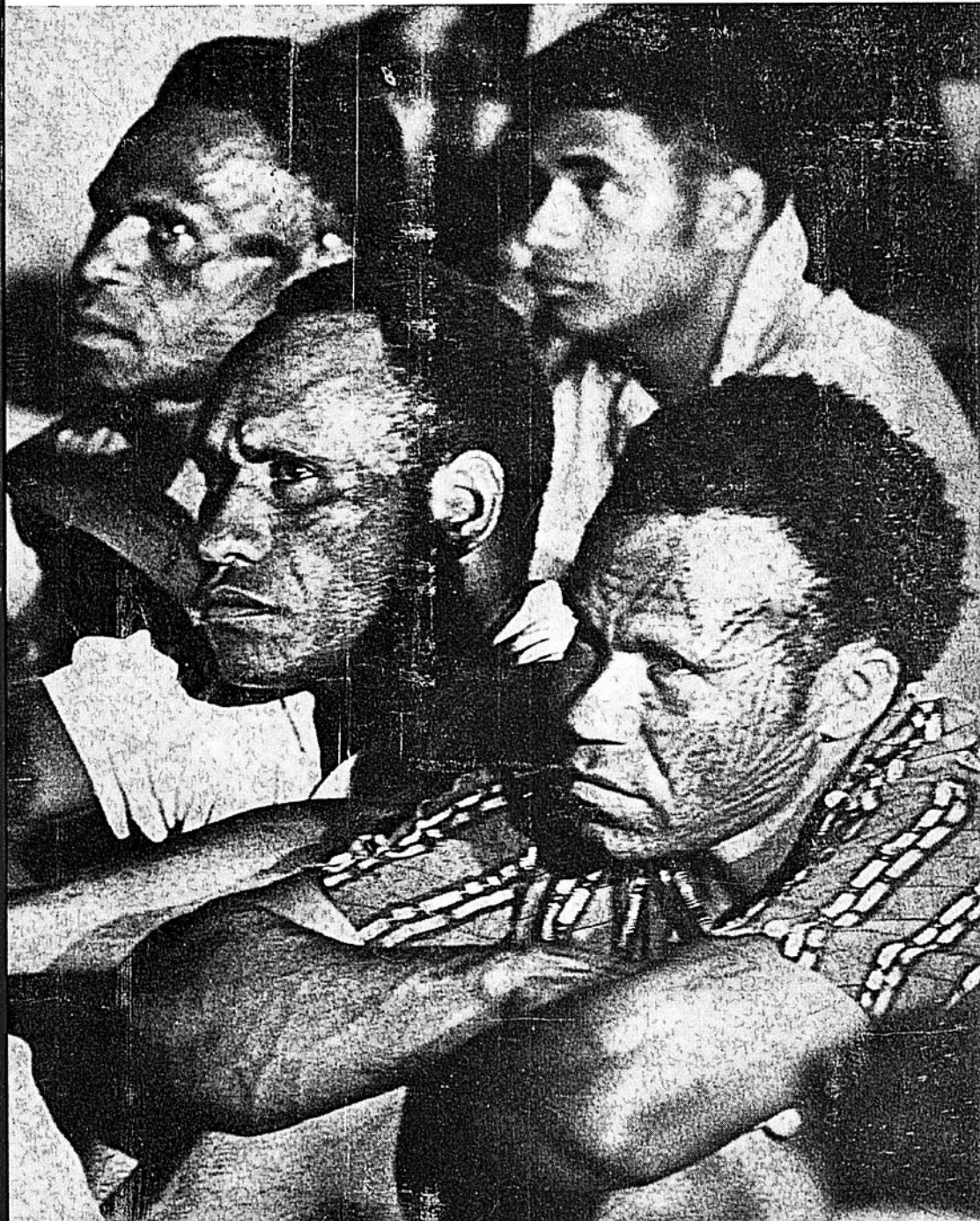

ny värld i bild

TIDSKRIFT FÖR MORALISK UPPRUSTNING

**TIDSKRIFT FOR
MORALISK UPPRUSTNING**

Utgives av IDÉ och KULTUR
Utkommer en gång i månaden

Nr 1 — 1971

I redaktionen
Finn Harald Wetterfors
Jan Franzon
Gunnar Wieselgren
Lennart Sjögren ansvarig utgivare

Nordiska medarbetare
Einar Engebretsen Norge
Keld Jørgensen Danmark

PRENUMERATIONSPRIS per år
(12 nummer)

Sverige kr 20 —
Danmark dkr 25 —
Finland mk 17 —
Norge nkr 25 —

SVERIGE

Sveavägen 34 VI 111 34 Stockholm
Postgiro 70 61 90 - Tel 08/10 34 56

FINLAND

Postgiro 11 20 95 Helsingfors

NORGE

Sophus Lies gate 5 Oslo 2
Postboks 1243, Vika Oslo 1
Postgiro 12 579 - Tlf 56 34 14

Fotografier och teckningar med till
stånd av

Sid 1 — Danielle Maillefer 3 — Da
vid Channer 4—5 Leif Hovelsen 7—
10 — Maillefer

© NY VARLD I BILD

Tidskrift for Moralisk opprustning

Tryck Br Tengs Oslo

Omslagsbilden

är hamtrad från Papua-Nya Guinea, där den musikaliska revyn Luta er ut visats under några veckor i slutet av forra året. Den besökte olika delar av landet. Har en publikbild från premiärkvällen i Robert Murray Stadium i huvudstaden Port Moresby.

Guerilla 1971

Under 1971 blev guerillataktiken, våldets guerillataktik, allt vanligare. Flygkaparna och stadernas guerilla har lart av djungelkrigarna, som tidigare haft ensamrätt på begreppet guerilla.

Dessa guerillaterrorister är militanta. De brinner för sin sak. Att deras eld nars av hat och aggressioner gentemot samhället som helhet eller vissa grupper i det är orsaken till att de aldrig kan lägga grunden för något varaktigt nytt.

Men racker det att ta avstånd från valdets guerilla? Racker det moraliska fordomet? Förvisso inte. Det är likgiltigt självbelåtenhet bland etablerade som skapar förutsättningarna för desperata motaktioner. Har vi något bättre att sätta i stället? Det är en väsentlig fråga inför 1971. Och nästa fråga installer sig osökt: Är vi beredda att slåss för det? Och — är det något nytt vi, var och en, kan lara för att slåss för ett samhälle utan våld?

Vad kan man lara av guerillakrigarens taktik? Han är beredd att slåss var som helst, där det behövs. Han drar själv upp frontlinjerna, där han menar att kampen behöver kampas. Han bär ingen särskild uniform. En guerillakrigares basta vapen är just att han inte skiljer sig från mängden. När han går till attack, blir människorna omkring honom indragna i kampen med eller mot sin vilja. Han måste ständigt vara beredd på att nya, ovantade situationer kan uppstå och anpassa sig efter förhållandena. Men är hans mål klart och hans sikte rakt, behöver han inte lata sig sattas ur spel. I guerillakrig får man ofta vara beredd på att kampa ensam. Det är ens eget perspektiv, ens egen övertygelse och beslutsamhet att genomföra kampen. Det kommer an på.

Den moraliska och andliga kampen för ett folks — och för världens — framtid är ofta tuffare och långvarigare än kampen med skjutvapen eller trotyl. Den galler alla utan urskillning, oss själva först och framst. Den kräver större uthållighet och måste kampas utan aggression. Den enda aggression som är tillåten är aggressionen mot ens egen själviskhet. Inte desto mindre är den mera livsviktig. Den är den enda förutsättningen för att sakra allas rätt och förhindra att våldet blir den slutgiltiga lösningen.

Ny Varld i Bild önskar sina läsare ett gott nytt år.

Italienska studenter frågar —

Vad tycker ni om Che Guevara?

Fran Ny varld i bild s medarbetare

«Vad tycker ni om Che Guevara?» Fragan kom från en student längst bak i en fullpackad sal i Rom. Den var riktad till Rajmohan Gandhi. Han hade just slutat tala till ett auditorium av riksdagsmän och industrifolk, studenter och professorer, diplomater, husmodrar, asiater och afrikaner vid sidan av europeerna.

Gandhi hade talat odmjukt men samtidigt med många utmaningar lagt fram sin syn på en revolution, som skulle kunna komma tillrätta med både kommunismens och kapitalismens avigsidor. Det var en revolt mot materialismen i båda

Gandhi presenterade markliga fakta om utvecklingen av den revolutionen i sitt eget land, Indien. Om en politisk lösning i Nordostindien, som pressen två år tidigare hade karakteriserat som ett möjligt andra Vietnam.

Om byar där gamla tvister mel-

lan bonderna hade bilagts, vilket lett till att de producerat 30% mera spannmål än tidigare. Om harijans — kastlösa — som genom den kamp de engagerat sig i visat sig ha ett långt vidare perspektiv och mycket mera mänsklig kvalitet än lagen om deras jämlikhetsstatus med övriga indiska medborgare givit uttryck åt. (Den lagen kom till, då Indien blev självständigt.)

Om en fabrik i Kalkutta, som satts igång på nytt och givit arbete åt 3 500 män, sedan en tvåårig konflikt blivit löst. Om kapitalister som blivit så annorlunda att marxister reviderat sin syn på klasskampen.

Gandhi hade förklarat sig beredd att besvara frågor, och studentens var en av de första.

Gandhi tankte ett ögonblick, innan han svarade: «Jag anser att Che Guevara var en modig, en mål-

medveten och en förpliktad människa. Men jag är fullständigt oenig med honom om hans ideer. Jag tror inte på en revolution, grundad på vald utan på en som bygger på förvandling av den mänskliga naturen.

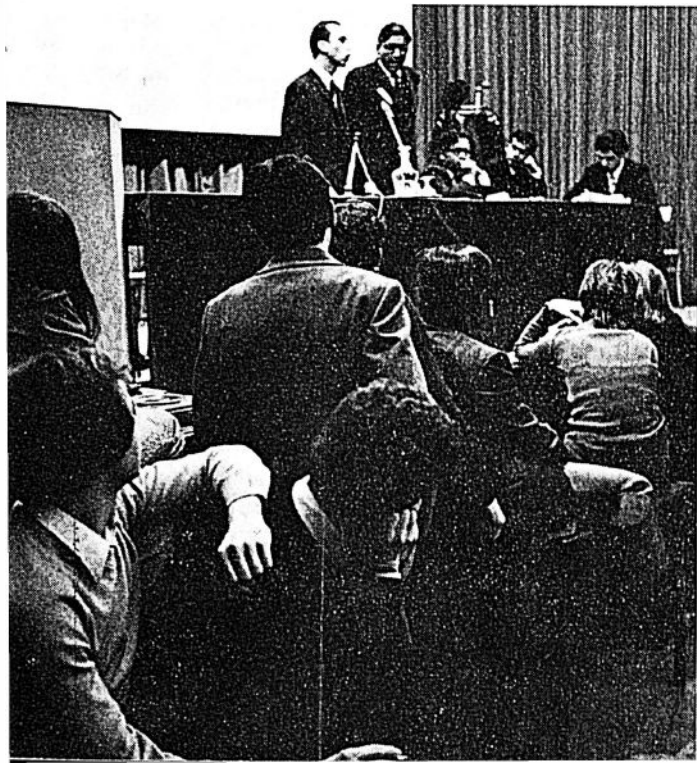
Varje revolution som utesluter någon människa, klass, ras eller nation är alltför liten för vår tid. Vi behöver en arlighetens, renhetens, osjälviskhetens och kärlekens revolution, och vi måste börja med oss själva. Jag önskar att någon hade engagerat Che Guevara för Moralisk uppbyggingsrevolution. Han skulle ha kunnat bli en verklig förkampe för den.»

Frågorna fortsatte efter motets slut, folk skockade sig kring Gandhi och hans följeslagare från Indien och Ceylon och ville veta vad de kunde göra. Annu vid midnatt stod de där.

Samma sak hände i Trento i Norditalien. Universitetet där, särskilt den sociologiska fakulteten,

Forts sid 14

400 studenter vid universitetet i Trento fyllde en sal med 300 platser för att lyssna till chefredaktör Rajmohan Gandhi och ställa frågor till honom

Min pappa

kallade mig

En skam för familjen

Ravindra Rao är tandlakare från Bangalore i Sydindien. Han besökte under november och december Sverige, Danmark, Finland och Norge. Under de senaste fyra åren har han varit en av Rajmohan Gandhis närmaste medarbetare.

När Ny Värld i Bilds medarbetare träffar honom, berättar han att han kommer från en mycket ortodox hinduisk brahminfamilj. Brahminerna är som ni kanske vet den högsta kasten, säger han.

Forsvinner kastsystemet?

— *Haller kastsystemet på att försvinna i staderna?*

Ja, när det gäller staderna är det sant. Blandaktenskapen är vanligare där och det påskyndar processen mer där än i byarna.

— *Betyder det att kastsystemet i stort sett fortfarande råder i byarna?*

— Ja, det kan man säga.

— *Men är det inte förbjudet i lagen?*

— Vad som är förbjudet och straffbart är den skiljelinjen. Det är kastsystemets yttersta konsekvens. Likaså finns det bestämmelser om att kasttillhörighet inte skall påverka arbetsanställning. Men hur detta tillämpas är mycket olika i mer utvecklade och i mer efterblivna kommuner.

— *Tror Indiens ungdom på sitt lands framtid?*

— Många är skeptiska och många är bittra. Men det finns fortfarande en kampanj andå bland dem, som vill prova allt. Många unga människor har också förstått att Indien trots allt har gjort fantastiska framsteg under de senaste 20 åren.

— *Tror de att demokratin kan fungera och vill de behålla den?*

— Tron på demokratin minskar nog, särskilt hos den intellektuella ungdomen.

— *Varför växer denna skepticism?*

— Partierna är splittrade. Opportunistiska politiker lovar en sak och gör något helt annat. Jag är rädd för att man i dagens Indien helt saknar barande principer. Ungdomen ser detta och politikererna blir hatade, och politiken blir ett smutsigt yrke. Jag skulle nastan tro att en en-mans militardiktatur har fler förkampare än kommunismen.

— *Tänker den indiska armén ta över makten?*

— Det är svårt att säga. Jag tror det inte. De har haft många möjligheter om de velat.

— *Vad tänker gemene man i Indien om Kina? Beträktar han Kina som ett hot, som sin fiende eller vad?*

— Det varierar med det geografiska avståndet till Kina. Genom

att kanslorna är så starkt engagerade emot Pakistan blir vi mer likgiltiga mot Kina, trots att Kina har besatt en del av vårt territorium. Men det finns en grupp, ledd av vissa politiker, som känner djupt om Kina och som är igång med en verklig hatkampanj.

— *Är det högerorienterade grupper?*

— Inte nödvändigtvis. En del mycket militanta socialister är också mycket militanta anti-kineser.

— *Är arbetslösheten ett stort problem för ungdomen i Indien?*

— Det är ett mycket, mycket, mycket stort problem, även för tekniskt utbildat folk. Jag tror tex att vi har ca 45 000 arbetslösa ingenjörer.

— *Är det lika illa på landsbygden?*

— Det är nog lättare för dem som är beredda att arbeta med sina händer att få arbete. Många som fått en utbildning anser det under sin värdighet att smutsa ner händerna. Naturligtvis finns det en del ungt folk som är mycket driftiga. Men arligt talat är det mycket få.

— *Vilka kanslor har man bland ungdomen mot det gamla Västlandet?*

— De flesta av Indiens ungdom bor på landsbygden och i byarna. Man kan inte uttrycka någon enhetlig uppfattning i sådana frågor å deras vägnar. Men varje gång

Ravindra Rao,
Bangalore,
berättar för
Jens J. Wilhelmsen
om Indien av idag,
om sin barndom och
sitt nuvarande
engagemang

en europe kommit till en by, har de mott honom med största respekt, gastfrihet och beundran och varit beredda att lara av honom. I staderna ar det bara en liten militant minoritet som ar emot Vast. Om det finns hat mot Vast, så har det mer vuxit fram genom avundsjuka på grund av vad man har och vad man åstadkommit i Vast, mer än på grund av fruktan för imperialismen.

— *Tror du att naxalterna ar en fara och att de kan vaxa till en massrorelse bland Indiens ungdom?*

— Jag tror aldrig att de kommer att bli en massrorelse, eftersom deras lojalitet har sitt faste utanför landets granser. Ingen in-

dier vill ha en utlanning, ordförande Mao, som president. Men de kan utöva mycken terror, demoralisera polisen, skapa anarki. Naxalterna har sina stödjepunkter över hela landet. De ar en liten grupp intellektuella, vilka på intet sätt kan kallas fattiga, som blivit fascinerade av denna ideologi. I Bengalen ar de många. För övrigt utgör de inte någon majoritet i Indien.

— *Varför ar du i Europa?*

— Jag kom hit med en stor grupp asiater från olika delar av Asien och från mycket olika bakgrund. I gruppen ingick t.ex. Indiens tidigare bitr. utrikesminister, ordföranden för kongresspartiet i Västbengalen, den politiske rådgivaren till Malaysias finansminister.

F.n. tycks ni i Väst mest mota bitterhet och hat från Asien och Afrika. Därför ville vi ge uttryck åt vår tacksamhet och uppskattning för den mod och de offer ni i Europa lagt ner på att ge oss utbildning och sjukhus och för att så många av era landsmän lämnat en bekväm tillvaro för att arbeta under mycket provande villkor. Nu senast har ni samman med oss axlat ansvaret för Moralisk upprustning, vilket redan givit svaret till några av våra mest brännande problem. Samtidigt vill vi återförklara er i Väst till er verkligen stora uppgift. Vi vill inte se Västerlandet fortygigas. Ni får inte kasta bort de stora eviga värden som ni fått genom er religion. Det vore ett hot inte bara mot er utan mot hela världen. Det ar just på detta område vi kommer för att få er hjälp.

— *Hur kom du i kontakt med Moralisk upprustning?*

— Medan jag ännu studerade vid tandläkarinstitutet i Bangalore för sju år sedan, kom Rajmohan Gandhi dit. Men jag var inte intresserad, eftersom jag hörde att han var Mahatma Gandhis sonson och vantade mig ett tal om hans farfar. Men när jag kom hem på kvällen talade alla om Moralisk upprustning. När sa nästan alla ljus var tända i den studentbostad där jag bodde redan kl. 6.00 natta

morgon, blev jag verkligen intresserad. Det visade sig att Rajmohan Gandhi var en dynamisk ung personlighet med en enkel och praktisk plan för framtiden. Han hade tagit med sig människor med olika bakgrund från många länder, som funnit en gemensam grundval och uppgift. Allt detta fångade min fantasi.

— *Betydde det någonting för dig?*

— Det innebar mycket stora förändringar. Jag hade inte mycket tro men jag började lyssna till min inre röst. En av de första tankarna var «Jag talar mycket om hur korrumperade politikerna. Hur var det med de pengar jag lurade till mig när jag var sekreterare för studentbostaderna? Jag borde börja där, om jag vill förändra landet.» Det var en av de små saker som jag fick ta itu med. Så var det arlighet med mina föräldrar, avundsjuka. Det var en Muhammedan som jag hatade. Jag började också komma ut ur min självupptagenhet och började tänka för Indien.

Sex år utan ett brev

— *Du sade att du hatade en Muhammedan. Finns det en verklig anti-pakistansk stämning i landet?*

— På det hela taget ar det nog sant. Det finns en del vettigt folk, som ser längre än hatet och inser att splittringen mellan Pakistan och Indien inte ar till någon fördel för vårt land. Varken ekonomiskt, politiskt eller militärt. Men det finns ett hat och en överlagsenhetskansla gentemot Pakistan.

— *Gar dessa kanslor djupare än kanslorna mot Kina?*

— Ja, det tror jag man kan säga.

— *Var din familj införstådd med ditt beslut att ägna dig åt Moralisk upprustnings arbete?*

— Nej, hela min familj var emot mig. De gillade inte ens att jag lade om min livsstil. De ansåg det som en förörlampning att någon skulle komma och förändra mig som dock hade 4000 års hinduisk

kultur bakom mig, som måste ha lamnat sina spår Detta var så mycket svarare, eftersom jag nu för första gången verkligen lärde mig hålla av min familj

Min far blev mycket förbittrad, och jag kunde mycket lätt vant honom ryggen Min mor skrev «Om du kanner att detta är vad Gud vill att du skall göra, så skall jag vara den sista som står i vagen för dig» Hon höll sitt ord Den övriga familjen försonade sig med det först sex år senare Det var förra året

Min far hade aldrig gillat mig Det gällde inte bara Moralisk upprustning Jag var ett sladdbarn Han var nästan 53 år, när jag föddes Han brukade säga att jag var en skam för familjen Han ville sanda bort mig till en by där jag kunde arbeta i mitt anletes svett Men mina syskon tog hand om mig och gav mig min fostran och utbildning Dessutom var det standiga familjegräl Det var min mor som fick lida, utan att hon svarade med ett enda ord Detta kände jag djupt, och jag hatade min far Jag brukade säga «Om jag får tag på ett gevar skall jag skjuta honom i morgon»

Visserligen skrev jag till min far och bad om förlåtelse för mitt hat, när jag motte Moralisk upprustning Men det hande egentligen ingenting i mitt hjerta Det var för 1 1/2 år sedan som jag gick ner på mina knän och sade till Gud «Tag bort min bitterhet mot far» Jag var faktiskt radd att min far skulle dö, innan vi blev försonade Han var 80 år Det som då hande i mitt hjerta var ett under och detta skedde trots att vi inte hade någon direkt kontakt med varandra Under sex år svarade han nämligen aldrig på brev från mig eller talade till mig, och han refererade bara till mig som «hunden» eller «svinet» Han namnde mig aldrig vid namn och kallade mig aldrig sin son

Själv undrade jag om Moralisk upprustning skulle kunna penetrera in i en sådan familj som min — en verkligt ortodox brahminfamilj, som verkligen är karnan i det in-

diska samhället Även om jag försökte skjuta på och använda många vagar, tycktes Gud ha ett helt annat tillvagasångsatt

För ungefär ett år sedan kom min mor för att halsa på mig i Panchgani, Moralisk upprustningsasiatiska centrum Efter fjorton dagar iakade hon ut för en mycket svar olycka Hon föll ner för en trappa och låg medvetslös i 45 dagar Lakaren sade «Hon döer om ett par dagar Lat henne dö i frid» Men Gud gav mig ledning att ta henne ner till ett sjukhus i Poona och ge henne bästa möjliga vård Inom 24 timmar hade 27 medlemmar av min familj kommit till Poona Min far skulle också komma Jag var radd för att gå och möta honom på stationen men beslut att gå trots allt Jag visste ju vad han skulle säga «Se vad du gjort Du dödar henne»

När min far steg av tåget, sade han «Det var mitt fel Vi gralade, innan hon för Jag sade saker som jag aldrig skulle ha sagt Da kanske hon inte rest och detta skulle aldrig ha hant Föråt» Jag var mållös Vi var tillsammans de följande dagarna och lärde verkligen kanna varandra En djupgående försoning agde rum Han såg hur min mor togs om hand och upplevde själv stor omsorg i Moralisk upprustnings hem Där fick han verkliga vänner Jag tror det var de bästa fem dagarna i hans liv Han skrev när han kom hem «Under mina 35 år som läkare har jag aldrig upplevt en sådan omsorg som den Moralisk upprustnings folk givit oss Nu förstår jag vad Moralisk upprustning är Nu ber jag för att ditt arbete skall lyckas»

När jag skulle resa till Europa, ville min familj hjälpa mig med vad de kunde och bidrog med en del av resekostnaderna

— *Vad är dina intryck av ditt besök i de nordiska landerna?*

— När jag kommit hit, kände jag det som om jag fallit ner från en klippa i en stor valdig ocean Det var upplevelsen av att möta så många som satsat sina liv på

Moralisk upprustning Blotta antalet förbluffade mig

Vad skulle vi inte kunna göra i Asien med en sådan styrka av människor Detta var mitt första intryck

Allteftersom jag motte fler människor har, blev jag slagen av den förvirring som trängt så långt in i de kristnas led «Vart är vi på väg, om det är på detta sätt de kristna i Väst tanker? Vad skall då ske med oss i Asien?» tankte jag Jag fann inga klara moraliska ståndpunktstaganden hos folk

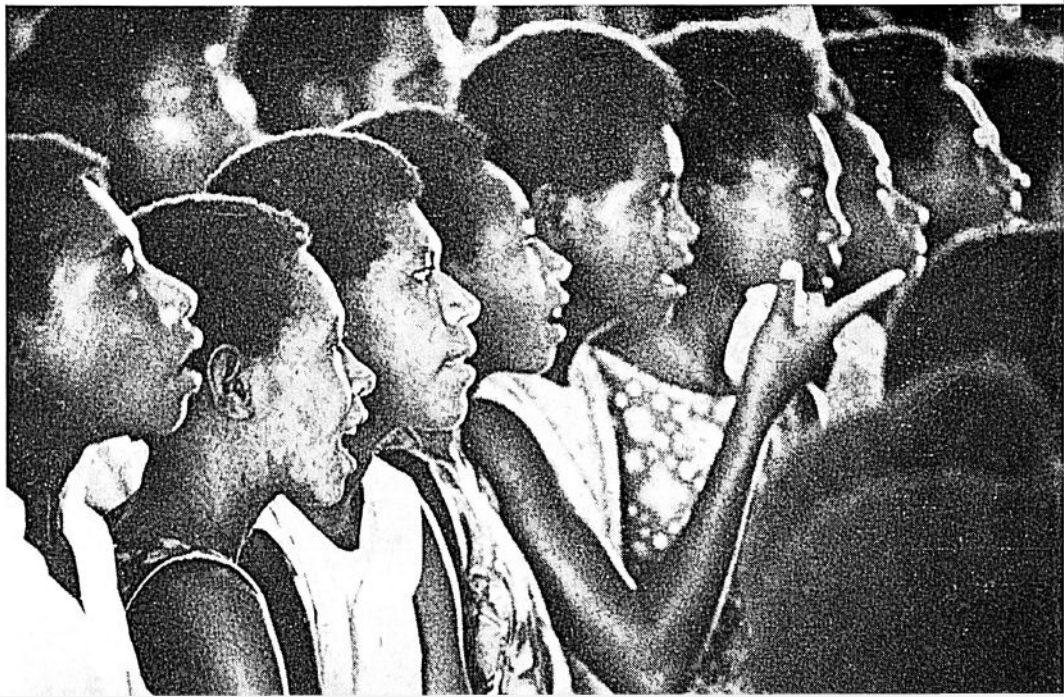
Vi berättade för en av Nordens religiösa ledare om de många under som hant genom Panchgani, sådant som skett i staten Assam i Nordostindien, i raskonflikten i Malaysia, i språkfrågan på Ceylon och de många som återvart till Eritrea från Panchgani med en verklig erfarenhet av förvandling När vi berättat detta sade denne anlige ledare «Jag är förvånad över att Ni skall komma och ge oss sådana konkreta bevis på Andens makt och hur den verkar i denna moderna tid» Jag för min del undrade över hur en religiös ledare kunde vara förvånad över detta Jag trodde att det var ett normalt liv, om man lidelsefullt lever ut sin tro Jag tror att det kunde bli normalt liv för Nordens folk

Både unga och gamla tycks vara radda att tala om strikta moraliska normer och Guds ledning Jag var faktiskt förvånad över den dundrande applåd vi fick i Silkeborgs folkhögskola när vi talade om för dem att det var vad vi stod för Naturligtvis sade vi att vi inte trodde på en Gud som var för status quo Det finns ju många människor som talar om Gud men som tror på status quo Vi tror på en revolutionär Gud som förvandlar människor, som förändrar folken och som förändrar situationerna Detta var något de gillade Det är den utmaning ungdomen ger gensvar till Då uppstår heller ingen klyfta mellan generationerna Både ung och gammal kan gemensamt ta på sig ansvaret för att bygga en ny värld

Förberedelse för själv- ständighet

Port Moresby är huvudstad i Papua territoriet på Nya Guinea. Det är en viktig hamn. I förgrunden syns Robert Murray Stadium, där premiären av Luta är utägnad rum under dess turné i Papua Nya Guinea i december. Bland premiärpubliken på 1 200 var 30 medlemmar av parlamentet.

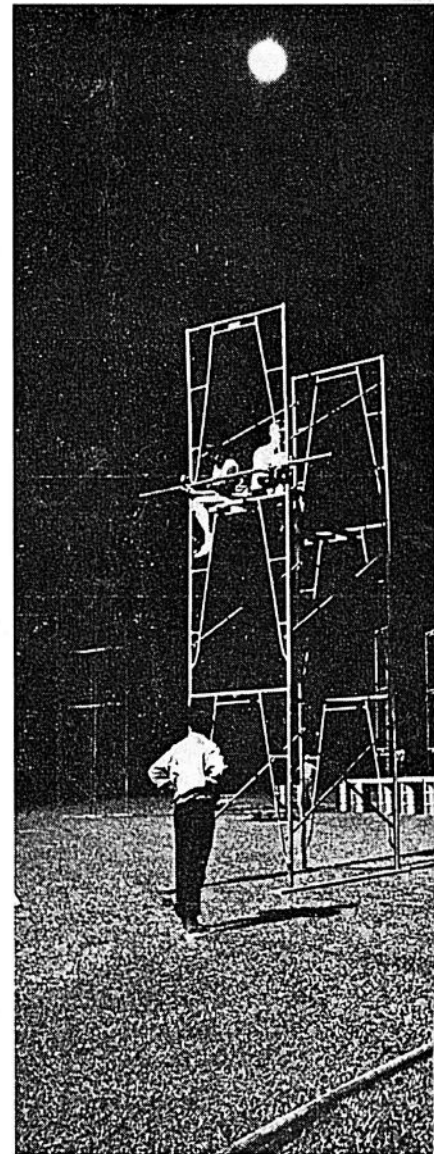
Lae är landets industricentrum. Raden av flickor fann fotografen vid en specialföreläsning av Luta är utägnad rum vid en av stadens skolor.

Papua-Nya Guinea ber om hjälp

Flickorna tv sprider nyheten om det utländska besöket till invånarna i sin by med flygblad Byn heter Havnabada Överst på nästa sida en bild av hela byn

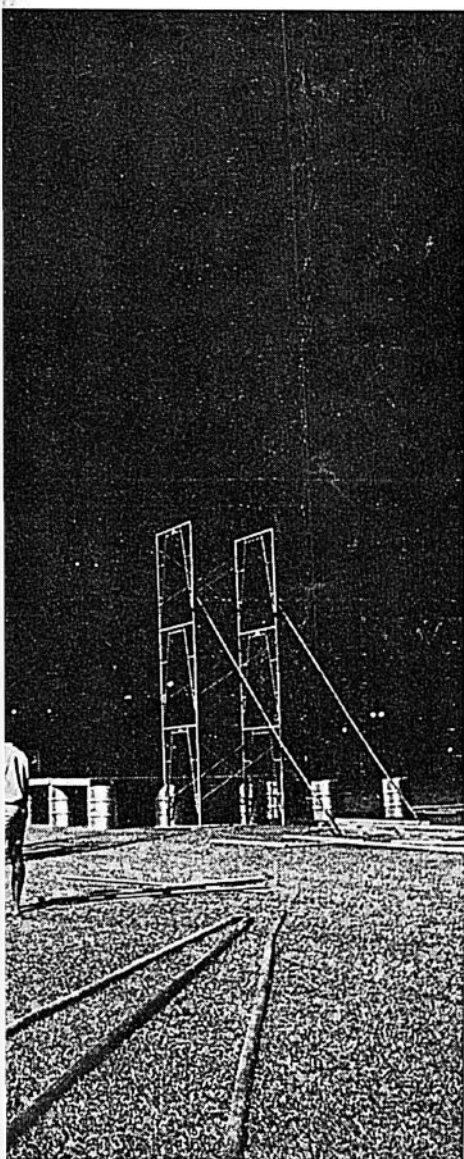
Luta er ut truppen sjong flera sånger på landets huvudspråk, pidgin, vilket overallt vackte stort gensvar Hundratals skolbarn såg sarskilda skolföreställningar, harnedan på Robert Murray Stadium, Port Moresby

Månen och det elektriska ljuset konkurrerade med varandra, när belysningstornen restes och scenen byggdes på oljefat natten före en foreställning (tv) — Studenterna deltog med många frågor i de livliga debatterna efter presentationen av Luta er ut (nedan)

FRIHET' ropade en ung pojke FRIHET genlod det i byn på slutningen av en vulkan, när 1400 besvarade hans spontana rop Handelsen utspelades i en by i Papua-Nya Guinea, sedan de sista scenerna av en film med samma namn rullat forbi på en uppspand filmduk i det fria Filmen hade visats av några av de 100 gaster från 21 lander, som besökte landet med den musikaliska revyn «Luta er ut» under några veckor i slutet av forra året Medlemmar av territoriets parlament och andra hade bett dem komma

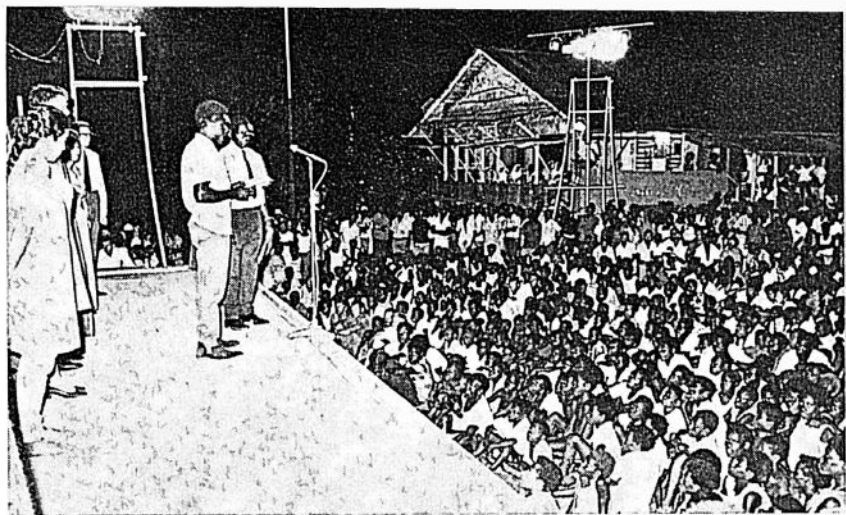
Papua-Nya Guinea forbereder sin självständighet Men många svårigheter måste tacklas dessförinnan En av dem är splittringen i otaliga stammar och språk Filmen Frihet inspelades med 10 000 afrikaners medverkan Den porträtter deras kamp inför självständigheten att finna enighet Två av stammarna i Papua Nya-Guinea, goilala och chimbus, hade legat i strid med varandra Vid en filmvisning satt hundratals från vardera stammen ffg samman — utan oroligheter Darpå ordnade goilalas ledare en visning i sin by, till vilken han inbjöd alla chimbus Under spannande ogonblick vantade goilalas, medan chimbus under

galla rop narmade sig byn från tre sidor Men de mottogs med applåder Motsättningarna upplöstes Ledarna slot fred

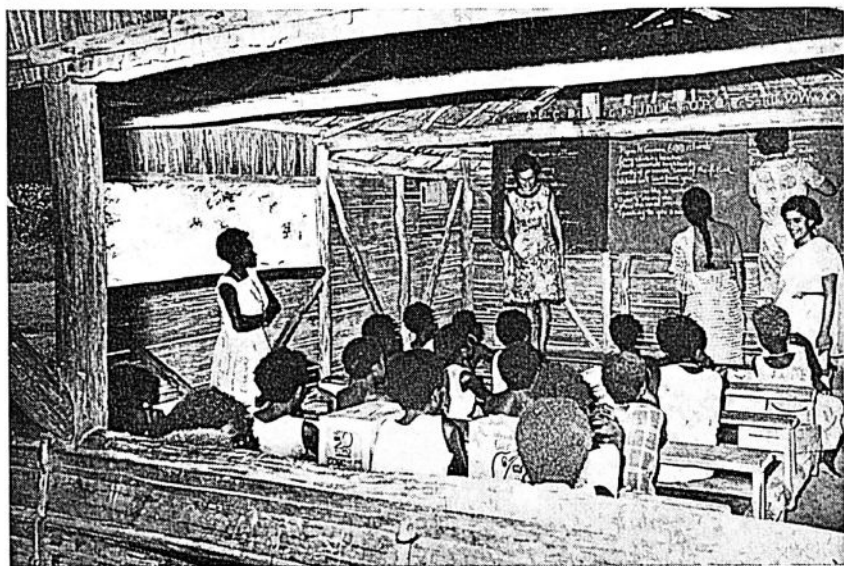
På marknadsplatser, i skolor och industrier, städer och byar, naraiggande och avlagsna, uppförde de utländska gästerna sin musikal eller delar av den eller visade Moralisk upprustnings filmer De senare har visats i 14 av 18 distrikt

«Jag vill inte att det här landet skall gå samma väg som så många andra, sedan de blivit självständiga», sade parlamentsmedlemmen Paul Lapun till 1 500 i Kieta (t h) Bland publiken var många i företagsledningen och en av de anställda vid världens största dagbrott, koppargruvan i Bougainville, som sätter igång brytningen 1972 «Bara om vi tar itu med korruptionen i människor — med hat, fruktan, själviskhet — kan vi vara säkra på att undvika samma misstag som andra gjort», fortsatte den papuanske politikern

Den gästande truppen besökte många skolor. Här är några av dem i en klass i Rosovana byn på ön Bougainville — Byn kunde nås endast med kanot över de stora mangrovetrasken (nedan). Flera avlagset liggande byar har besökts på samma sätt

Tyskland julen 1970 ett myller av valkladda människor, skinande nya bilar och gnistrande julskyltning. Höghus och fabriker krons av julgranar. Samtidigt råder en blandning av hopp och oro inför det nya fördraget mellan Polen och Tyska förbundsrepubliken.

I Skandinavien tycks många slå sig till ro med tanken att fördraget betyder avspänning och ett steg mot «normalisering» mellan Tyskland och dess forna fiender. Men kanske vi forenklar frågorna och ser dem alltför mycket i svart och vitt — i detta fall i vitt. Det intrycket förstärktes genom ett besök i Tyskland då jag fick träffa en rad ansvariga människor inom arbetarrörelsen, industrin, politiken, universiteten och kyrkorna.

Tyskland och Polen

På tåget hem samtalande jag länge med en ung tysk akademiker. Han är några av hans synpunkter: «Försoningen mellan Tyskland och dess forna fiender i väster, särskilt Frankrike, började på grasrotsnivå med vanliga fransman och tyskar innan det kom till ett fördrag på regeringsnivå. Försoningen mellan Polen och Tyskland börjar i den andra änden ett fördrag på regeringsplanet. Men den måste bli en verklighet som är rotfast i miljoners tyskars och polackers hjärtan och viljor. Annars kan det polska fördraget bli en källa till förbittring och splittring i stället för till enighet och försoning.»

Jag förstod bättre vad den unge tysken menade när han berättade sin egen historia. Han är född i Schlesien öster om Oder-Neisselinjen. När han var några veckor gammal 1945 fick hans mor flytta mitt i vintern med honom och tre andra små barn, västerut till en annan del av Tyskland. I många generationer hade familjen bott i Schlesien. Hans uppfattning var att många tyskar som kommer från områdena öster om Oder-Neisselinjen visserligen accepterar fördraget med Warszawa med huvudet. Men i hjärtat är de fyllda av bottenlös bitterhet och sorg

Nya perspektiv för Tyskland 1971

Av Bror Jonzon

över förlorad hembygd och avskurna rotter som inte kan planteras igen. Min vän ansåg också att i relationerna med Polen har egentligen både tyskarna och polackerna en ganska begränsad handlingsfrihet, eftersom Moskva och Washington är de instanser som bestämmer i sista hand.

Mina tankar gick till en annan tysk vän som jag träffade för en tid sedan. Han föddes i Estland. Efter Hitler-Stalin-pakten 1939 evakuerades hans familj med många andra estlandstyskar till Polen. När de på kvällen kom till den polska bondgård som blivit anvisad åt dem, fann de att ugnen var varm. Den polska familj som ägde huset hade körts ut samma morgon för att lämna plats för tyskar.

Försoning möjlig

Hur skall man bota bitterheten hos miljoner tyskar och fruktan hos miljoner polacker? Efter andra världskriget, från 1946, träffades tusentals fransman och tyskar i Caux, Schweiz, där de fann ett svar till hat, bitterhet och fruktan. Den franska socialistiska motståndsledaren Irene Leure gjorde många och långa resor till Tyskland för att skapa det klimat som gjorde försoning möjlig. Tyska gruvarbetare och industriman företog liknande resor till Frankrike.

Den unge mannen på tåget hade just kommit från en konferens för Moralisk upprustning i Mannheim

Där hade 120 tyskar träffats med inbjudna vänner från andra länder för att planera för de uppgifter som nu kan ligga framför Tyskland och tyskarna. Det var en handling som sag ut som en tanke att konferensen ägde rum samma dag som Willy Brandt skrev under fördraget i Warszawa.

Goda råd utan ansvar

En industriföretagare som tagit initiativ till konferensen i samråd med gruvarbetare från Ruhr och studenter och präster från Syd-Tyskland betonade att första steget är att göra sig helt ansvarig för sitt lands framtid. «Allt för länge lamnade jag ansvaret för Tyskland och hur det skulle genomsträngas av moralisk upprustning åt andra», sa han. «Jag tänkte att jag kunde fortsätta med min industri och samtidigt hjälpa till med goda råd och ibland ekonomiskt understöd från långt tryggt håll. En dag vaknade jag plötsligt upp och märkte att ingenting egentligen blev gjort därför att sådana som jag inte gjort oss helt ansvariga. Först beslut jag att resa till Indien för att studera hur Rajmohan Gandhi, Mahatmans son, gripit sig verket an. Nästa steg var så att sammankalla den här konferensen.»

Det var uppfriskande att träffa 120 tyskar i Mannheim som inte bara sysslade med Tyskland och de egna problemen. De var också djupt engagerade i minoritets-

Saxat och citerat

ATT FORBÄTTRA MÄNNISKAN och avstå från förbättring av samhället är en av de gamla slitna konservativa grundsatserna. Men att bara tanka på samhällets förbättring — möjligen i tro att människans förbättring blir en självfallen konsekvens — tycks mig lika godtyckligt. En irrationell moralisk idealism synes mig svår att undvara, så kan jag enkelt formulera min pessimism.

Herbert Tingsten i «När skymningen faller på» (s 177)

TANK ATT JAG ALDRIG KAN FÅ HA RATT! Vad jag än säger, Agda, så rättar du mej — det har du hållit på med nu i sjutton år — Arton

Salon Gahlin, DN 1 2 12 70

DET SKULLE VARA MERA FRID I VARLDEN, om människorna försökte göra vad som är rätt i stället för att gråla om vem som har rätt

Salon Gahlin

DEN BRITTISKA BLACK-POWER RÖRELSENS ledare Michael X avgick på måndagen från sin post och förklarade att han ändrat sinnelag. Den Trinidad-födde ledaren förklarade att de svarta organisationerna som vi kallar dem hittills inte längre var lämpliga forum för hans personliga förmåga att tjäna mänskligheten. Han skulle fortsätta att hjälpa de människor «som försöker förhindra en polarisering av raserna och den oundvikliga blodutgjutelse som följer på detta». Men han var nu övertygad om att rasproblemen endast kunde lösas genom försoning inte genom konfrontation.

SvD s londonkorresp i Sv Dagbl 1 12 70

DEN CENTRALA FRÅGAN I UTBILDNINGSSAMMANHANG synes vara, att kravet på kunskaper och färdigheter inte får överskugga en annan minst lika viktig fördran, nämligen vad som ligger i ord som samhällsanda, medborgaransvar, respekt för medmänniskan m m. Det behövs m a o också fostran eller olika slag av självdisciplin. Detta problem tilltar i styrka ju mer fritid människan kommer att få.

Prof Wilhelm Sjöstrand, Sv D 11 11 70

VI MÅSTE RIKTA BLICKARNA MOT FRAMTIDEN och erkänna moralen som en politisk kraft. Vi måste bryta kedjan av oratt.

Willy Brandt i Warszawa 6 12 70

DE UNGE -VÅRE BARN- ÖNSKER OSS IKKE i våra fastlagte oppfatninger eller i våra rolle-kostymer. De ønsker oss slik vi er — og i den rollen, i vår egen og egentlige rolle — må vi ikke være redde for å eksponere vår tvil og vår usikkerhet. Får de tillit til tvilen i oss, får de også tillit til de verdier og normer som helt og fullt er våre. Men først da. Det er egentlig et spørsmål om ærlighet.

Yngvar Lenstad, Morgenbladet, Oslo, 20 11 70

gruppernas problem i olika delar av Europa. Många andra folkgrupper kan ha lidit lika skoningslöst som polacker och östtyskar. Att söka det universella, djupare ligande svaret till hat — kunde inte det vara alla europeers uppgift? Där försoning agt rum i krisområden som Sydtyrolen mellan tysk och italiensktalande befolkning kunde man söka vägledning som kanske skulle hjälpa Tyskland visavi grannarna i öster.

Idespridning

Mannheimkonferensens deltagare var eniga om att böcker, filmer och andra uttrycksmedel borde användas för idespridning i större skala. Peter Howard-filmen «Gra-

tulerar på dödsdagen» (Glücklicher Todestag) har nyligen synkroniserats till tyska. Bakom finansieringen stod inga storbolag men många människor hade offrat på kannbart sätt för den saken. En gruvarbetare tog extra övertidsarbete på söndagar och bidrog med sin lön. En skolklass hade just samlat ihop DM 340 - En författare skankte honoraret för sin sista bok, en husmor atog sig att samla in DM 50 - från tjugo personer — och överlammnade i förväg den tusenlapp hon siktede på att få in.

Anne Wolrige Gordons bok om sin far på tyska, «Peter Howard - Aufbruch zum modernen Menschen», presenterades färsk från

förlaget och de första hundra exemplaren var slut inom en halvtimme.

Willy Brandt gav uttryck för en förhoppning i Warszawa när han sa « Vi måste rikta blickarna mot framtiden och erkänna moral som en politisk kraft. Vi måste bryta sönder orattvisornas kedja ». Efter ett kort besök i Tyskland kunde man inte låta bli att undra om sådana ord skulle bli rokridda över en långt bittrare verklighet. Men samtidigt skulle man vilja våga hoppas på att Tyskland skulle ta sin nya försoningsuppgift på allvar — den uppgift som vantar vid Tysklands grans mot öst — men också i så många andra inom- och utomeuropeiska krisområden.

Kort nytt

HELSINKI

Biskop Bengt Jonzons bok *Radikaalein ratkaisu* (Den radikalaste lösningen) med foretal av arkebiskop Si-mojoki har sants till folkbiblioteken i alla orter och stader i Finland och citerats i radions program «Dagens ord»

FILMSVEP RUNT VARLDEN

Moralisk upprustnings filmer har en varldsvid spridning Under det gångna året har nya filmkopior sants ut till 33 lander En av filmerna, *Hunden och benet*, cirkulerar i 42 lander

I JORDANIEN mottogs den under krisen nyligen med sådant intresse att den sandes två gånger i TV

LIBANONS TV har visat den och två andra filmer med arabisk text

50 000 skolbarn i HONGKONG har sett den

Med ett sammandrag på tigriniska har den givits i ERITREA

54 skolor, både protestantiska och katolska, i NORDIRLAND har haft den I Londonderry anordnade en rektor visningar på fredagar for att forebygga att eleverna deltog i veckoslutsupplopp

Utbildningsdepartementet i MALAYSIA har två kopior i standiga visningar i Kuala Lumpur och i byarna

7000 elever i LAGOS har sett filmen på skoltid Dar har under tre år MRA-filmer ingått i utbildningsprogrammet for Nigerias polis och tullpersonal

Skolmyndigheterna i flera delstater i AUSTRALIEN har kopt kopior Bara i Victoria har 3500 elever sett den vid 50 forestallningar

Filmen *Mr Brown kommer nedfor berget* har nyligen visats vid samskolorna i GAMLA KARLEBY och JAKOBSTAD, som har de storsta svenskspråkiga laroverken Finlands svenskspråkiga forskoleseminarium i ÅBO har också visat den

Filmen *Frihet* har dubbats eller textats till tjugo språk Nyligen såg premiärministern på FIJI den i sitt hem Om dessa och andra filmers verkan på CYPERN sade en regeringsmedlem «Om det inte ar inbordeskrig i dag på vår o, beror det till stor del på Moralisk upprustnings arbete, sarskilt verkan av filmerna i stader och byar »

STOCKHOLM

En nordisk konferens for Moralisk upprustning agde rum i Villa Alnas, Stockholm, i mitten av december I denna deltog också representanter från Nigeria, Indien och Tyskland En ny dokumentarfilm i farg presenterade fakta om hur brannande konfliktsituationer i Asien kunnat losas i en ny anda

Omkring 250 personer besokte en basar, som anordnades i samband med konferensen till forman for Moralisk upprustnings arbete i Indien och Sverige Vid denna och liknande arrangemang i Goteborg och Karlstad insamlades tillsammans 9 500 kr

OSLO

Om det kristna alternativet till våld talade tysken Michael Herwig vid menighetsfakulteten i Oslo universitet infor 90-talet studenter «Varlden langtar efter praktiska exempel pa att Guds explosiva kraft kan forandra människors och nationers liv», yttrade han

BELGIEN

Forre EEC-presidenten Jean Rey horde till de 300 deltagarna — bland dem både flamländare och fransktalande — i en weekendkonferens i Namur nyligen Franska arbetare och foretagare framforde en pjas om industrin

ENGLAND

Europas jordbrukare behover en varldsvision framholl jordbrukare från England, Holland, Schweiz och Afrika vid en weekendkonferens i Tirley Garth i vastra England «Europas jordbrukare borde bli brobyggare och inte ett stridsapple», framholl Patrick Evans Pa tal om EEC-forhandlingarna understroks, att frågan inte borde vara hur mycket England kan få av EEC utan vad England kan ge till Europa Ansvaret for u-landerna stod också i centrum

Vad tycker ni...

Från sid 3

har blivit ett centrum för student-vald Vem som helst i Italien är beredd att diskutera med en om Trento

Overallt i staden kungjorde af-fischer att Gandhi och hans grupp skulle tala om temat «Bättre an vald» När vi kom till motet fann vi 400 i en sal som rymde 300 Utanför stod 300, som inte kom in Det tog oss 10 minuter att ta oss igenom de vantande in i salen De som stod utanför hotade med att forcera dorrarna, om inte motet flyttades till en större sal De som redan fått plats, vagrade att flytta på sig Till slut lyckades arrangörerna ordna med en narbe-lagen kyrka, och Gandhi lovade att tala vid ett extramöte där efter motet i den första salen

Publiken bestod till 90% av stu-denter 20% av dessa tillhörde den sociologiska fakulteten De hade kommit för att protestera och de första minuterna var myc- ket livliga Några minuter senare satt de framåtlutade för att få med varje ord som sades Applå- dena varade länge, när Gandhi sluta- ta tala

Sedan kom frågorna — Sydame- rika? Sydafrika? Förändra syste- met eller människorna?

«Ar Moralisk upprustnings vag bättre an Mao's?» frågade en

«Mao har satsat stort, men det har inte lyckats Det kan inte lyckas, därför att ett av elementen i hans försök är hatet Det började med hat och likvideringen av de rika Det predikades hat mot Ame- rika Sedan växte det fram ett hat inom själva Kina mellan studen- terna och armen, mellan arbetarna och studenterna Nu hatar de rys- sarna, och ryssarna hatar kineser- na Jag vågar påstå att er egen Franciskus av Assisi var mera revolutionär Hans idé är den enda som kan fungera — om vi praktiserar den»

Den sista frågan lod «Varifrån anser du att du får din kraft och inspiration?»

Svaret bestod av två ord «Fran Gud» Det framkallade en kraftig applåd från studenterna

Vid extramötet i kyrkan var det några som tände sina cigaretter, kanske på grund av en allmän protest- och revoltinställning Kyr- kan var full, man satt på trapp- stegen eller lutade sig mot altaret Där fanns alla slag, med eller utan skagg, med långt eller snaggat hår, kladda i mini eller midi men för det mesta i maxi

En yttre attityd kan dolja en in- re hunger Klockan var 1/2 1, när den siste gick Flera kommer inte att vara desamma som förr efter detta, som t ex den som sade under frågestunden «Jag vill inte ställa en fråga men gora en dekla- ration Ni har talat om splittring i Indien Vi kristna är också splitt- rade Jag bor i samma kvarter som en präst, som jag hatar Efter det jag hört har tanken jag gå hem i kväll och be honom om förlåtelse och bli vän med honom»

SVAKSTRØM ER VÅR STYRKE

Vår spesialitet
Alt materiell for
avslutning av
svakstrømskabler

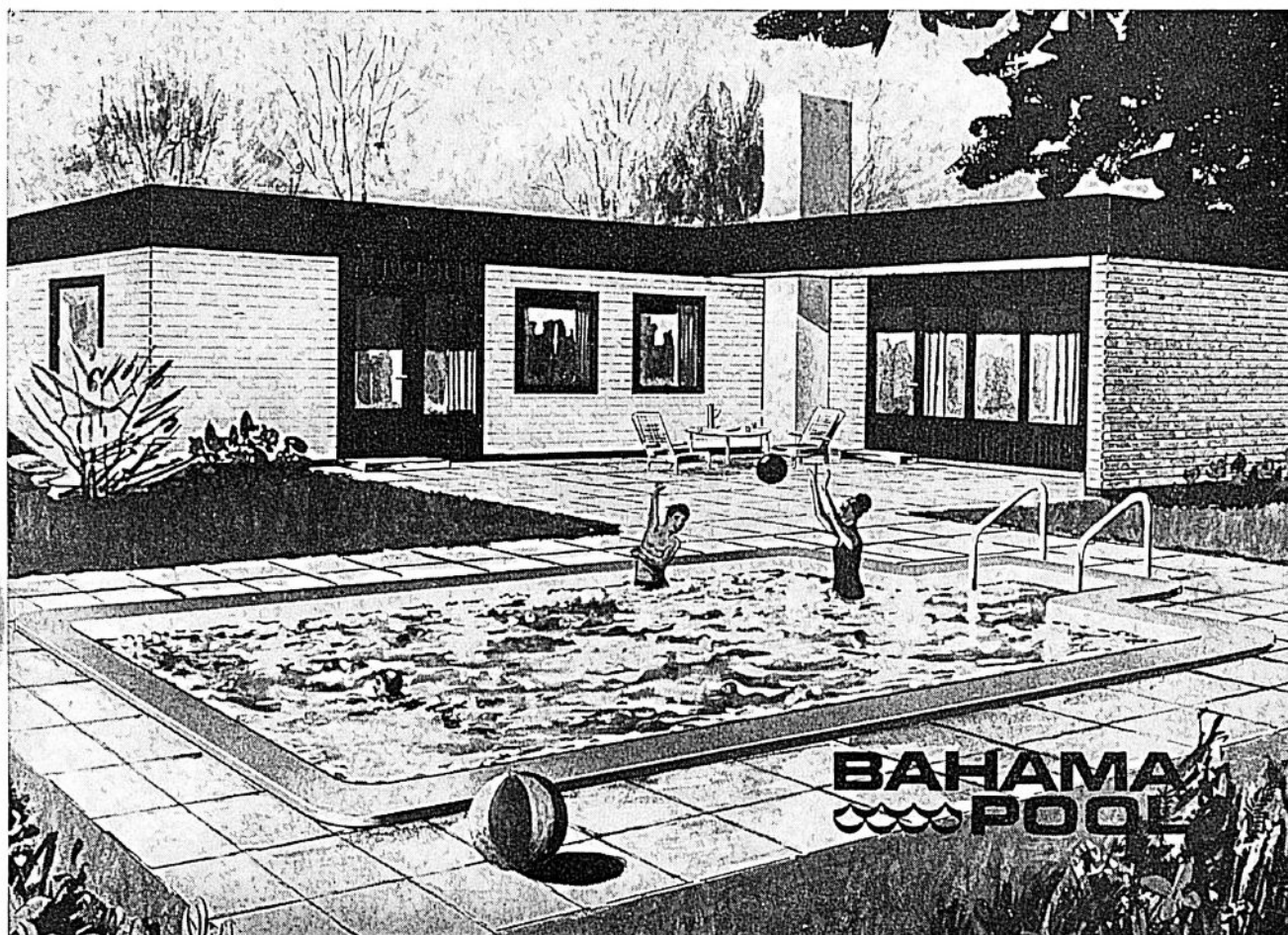
80 år som
spesialforretning i
svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S

Rådhusgt 3, Oslo 1

Bruk
kvalitetsprodukter
fra

A S SABA

Exklusiv swimmingpool

i glasfiberarmerad plast

(6-8 mm vaggjocklek)

13.800:-

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper hargenom helt ifrån arbete och kostnader för formsättning, spackling, målning och underhåll. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

Bahama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvarmare, braddavlopp, bottenavlopp, inbyggd belysning samt mahognytrappa med rostfria ledstänger. Pris endast 13 800 — kr fritt fabrik inkl. 2 servicebesök (exkl. moms).

Vi levererar utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr!

BAHAMA-POOL AB

Box 145, 542 00 Mariestad
Tel. 0501/145 64

BÅTPLANER?

Rådfråga

Båt-PONTUS

Göteborgs

Frihamn

Tel: 031-510704

Båt
PONTUS